

En sak i taget

Rapport

”Hur kan man med begränsad tid och utan experthjälp i huset på ett litet bibliotek arbeta med kompetensutveckling av personalen i sociala medier?”

Åsa Storck
2011-01-24

Ur Nationalencyklopedins definition av sociala medier:

”sociala medier, kommunikationskanaler som tillåter användare att kommunicera direkt med varandra genom t.ex. text, bild eller ljud. Genom sociala medier kommunicerar många till många, på samma villkor och genom samma kanaler (jämför [massmedier](#)). Exempel på sociala medier är bloggar, Internetforum, wikier (se [wiki](#)), webbplatser för videoklipp, chattprogram, IP-telefoni och webbaserade fotodagböcker.”

Bakgrund

Jag arbetar som bibliotekarie i Värnamo, en kommun med drygt 30 000 invånare, stadsbibliotek + fem filialer och en biblioteksbus. Totalt är drygt tjugo personer anställda i kulturförvaltningen.

För några år sedan väcktes min nyfikenhet av det omtalade projektet *23 things*. Det var ett nätbaserat sätt att utbilda bibliotekspersonal i USA. Med viss experthjälp hjälpte man varandra att utbilda sig och höja kompetensen inom IT och särskilt sociala medier. Namnet kom av att man lärde sig en ny sak i veckan, totalt 23 saker.

Jag undersökte lite mer. En svensk version, *23 saker*, hade tydligen genomförts i Sverige. Skulle inte det här kunna vara något för oss på Värnamo bibliotek? Hur skulle vi ordna det, kunde man klara att genomföra en sådan här utbildning på egen hand, utan experthjälp?

Och vad väntade vi egentligen på . . . ?

Jag kontaktade Länsbibliotek Jönköping och det hela utmynnade i att jag anställdes på 25 % av länsbiblioteket under våren 2010 för att arbeta med detta.

Projektidé

Vad ville vi då ta reda på med **En sak i taget**? Så här formulerades projektidén på [Länsbibliotek Jönköpings hemsida](#):

Hur kan man med begränsad tid och utan experthjälp i huset på ett litet bibliotek arbeta med kompetensutveckling av personalen i sociala medier, typ 23 saker?

Detta kommer vi att arbeta med under våren 2010 i projektet "En sak i taget". Projektet börjar med personalen lokalt på Värnamo bibliotek plus ett par testpiloter ute på andra bibliotek i länet. Med de slutsatser vi drar av detta ska metoden också kunna användas på länets övriga bibliotek.

Så här gjorde vi:

Den 23 februari 2010 hade vi startmöte för all personal i Värnamo kulturförvaltning, knappt tjugo stycken. Innan dess hade jag rådgjort bland annat med bibliotekarierna Hanna Sjölin som arbetar med IKT-projekt för länsbibliotekets räkning och Anna Gustafson som tillsammans med mig och Hanna ingår i Värnamo biblioteks virtuella grupp.

Skulle **alla** i personalen vara med i projektet?

De som kanske inte ville, skulle de övertalas...? Vi bestämde oss för att det var viktigt att i stort sett alla var med. Om vi på biblioteket ska kunna möta låntagarna via sociala medier, hänga med i omvärldsbevakning och göra våra röster hörda i biblioteksdebatten, är det viktigt att alla kan något om vad sociala medier är och hur man använder dem.

En annan betydelsefull sak var att chefer också skulle delta och lägga tid på detta och därigenom visa att projektet och dess innehåll var viktigt.

Med detta i åtanke bjöds alla in till ett startmöte den 23 februari 2010.

Tyngdpunkten på startmötet låg på att försöka *entusiasmera* deltagarna. Alla vet ju vad man kan tycka om och hur entusiastisk man är inför projekt som åläggs en att göra uppifrån och som man inte riktigt inser vikten av.

Alltså diskuterade vi på detta möte

- * vad sociala medier egentligen är
- * var uttrycket ”23 saker” kommer ifrån
- * varför det är så viktigt med sociala medier
- * varför det är bra om all personal på biblioteket som möter låntagare vet lite om det här

Goda exempel av typen [Elin och Siskas blogg](#) och deras [argument för att hålla på med sociala medier](#) visades och diskuterades.

Planen var att vi skulle följa den nätbaserade kursen på lärplattformen [Sociala medier](#), men också ha **en egen sluten blogg** där vi kunde göra inlägg och diskutera frågeställningar internt. Den bloggen krävde lösenord och hette En sak i taget på Värnamo bibliotek. Den bloggen är nu (jan 2011) avslutad och har övergått i den öppna bloggen [Blogg för Värnamo bibliotek](#).

Alla hade innan startmötet fått en inbjudan till denna interna blogg. Vi gick därför igenom lite hur man skulle göra för att registrera sig, göra inlägg, kommentera mm.

Vi diskuterade också om bloggen skulle vara öppen för vem som helst att läsa eller kräva lösenord och enades om det senare. Detta för att alla skulle känna att de vågade fråga om vad som helst utan att hela cybervärlden kunde läsa det.

Efter ett par timmars demonstration av bloggar, wikipedia, Facebook m m och diskussion om hur vi skulle kunna hinna med detta också förutom allt annat vi ska göra plus lite debatt om ifall alla verkligen skulle klara det här så var vi ändå rätt så överens:

I stort sett samtliga i personalen var med på att i alla fall försöka. Det här skulle vi genomföra!

Varför skulle då projektet heta ”En sak i taget”? Så här resonerade vi: 23 eller 15 eller 8 saker lät lite överväldigande. Ska man verkligen lära sig så många saker som 23 eller 15? Hinner/orkar/klarar vi det?!

Men **en** sak till kan vi nog lära oss, det ska nog gå att klämma in. Och så en till...och en till...

En sak i taget fick det bli!

Efter startmötet mailade jag ut inbjudan till alla att vara med i **Sociala medier** som är en nätbaserad utbildning i samarbete mellan folkbildningen, Regionbiblioteket och folkbiblioteken i Stockholms län med stöd från .SE.

Det är helt fritt att delta i kursen och passade vårt upplägg bra att ansluta oss där. Till skillnad från tidigare 23-saker-projekt riktar sig Sociala medier-kursen inte bara till bibliotekspersonal utan är öppen för vem som helst.

Sedan var det bara för alla deltagare att svara på inbjudan och gå med i lärplattformen. Några hade problem med att registrera sig och med de inledande momenten som att lägga till en bild på sig själv, kommentera etc. Sådana tekniska problem har vi löst direkt muntligt eller via mail och telefon, ibland också via bloggen.

Första uppgiften i kursen var helt enkelt att lära känna själva lärplattformen, kolla runt lite, läsa om sociala medier på nätet osv.

Övriga uppgifter, totalt åtta stycken, handlar om Facebook, Google, Bloggar, Wikipedia, Bibliotek, Bild och film och Musik.

Efter en månad hade i stort sett alla projektdeltagare gått med i Sociala Medier, gjort någon kommentar eller eget inlägg på den interna bloggen, blivit medlem i och fullföljt både uppgift 1 (Ning) och uppgift 2 (Bloggar) i kursen.

Kursen rullade på under våren, med vissa svackor. Med ett par tre veckors mellanrum bjöd jag in deltagarna till nya uppgifter. Sociala medier-plattformen

fungerar så att man ansluter sig till och börjar jobba med en viss uppgift och sedan redovisar via en blogg. Jag har lätt kunnat följa hur långt deltagarna kommit och kanske puffat på lite när det behövts. En del har gjort uppgifterna i förväg och inte behövt bjudas in. Jag har också kollat då och då hur många som hunnit till en viss uppgift, så att spridningen inte skulle bli alltför stor.

I maj 2010 uppmärksammades projektet på en konferens om sociala medier med [Brit Stakston](#) i Jönköping.

Till semestern skickades sista inbjudan ut med en uppmaning att göra klart så många uppgifter man hann under augusti, eftersom kursen sedan betraktades som vara avslutad.

Alla som deltagit i kursen fick besvara tre frågor efter avslutad kurs:

1. Vad tyckte du var bra med kursen?
2. Vad kunde vi gjort annorlunda
3. Vad är det viktigaste du lärt dig under kursen?

Svaren på frågorna kan sammanfattas:

Flertalet tyckte det var positivt att få lära sig mer om sociala medier, men mer tid hade behövts för att genomföra det hela. Någon ville ha mer personlig hjälp (dock inte de två testpiloterna i länet som hela tiden fått klara sig själva med bara hjälp via nätet). Viktigast bedömdes att man nu vet mer om vad sociala medier är, förstår hur de fungerar och hur vi kan använda dem i bibliotekets verksamhet.

Effekter av projektet:

Positivt

- ✓ På Värnamo bibliotek vet i stort sett alla i personalen vad sociala medier är, vad det kan användas till, varför vi överhuvudtaget håller på med det inom biblioteksvärlden
- ✓ Via Facebook har vi fått *kontakt med låntagare* som vi inte känner igen från biblioteket, nu senast fick vi via FB tipset att ordna en BookCrossing-hylla på biblioteket, något vi förstås ordnade fram. Ett exempel på kommunikation med låntagare via sociala medier!
- ✓ Via FB har vi också gjort reklam och *nått låntagare som vi annars inte når med våra ordinarie marknadsföringsvägar*, t ex vid arrangemang för barn.
- ✓ *Vi diskuterar mer om sociala medier och IT-frågor* överhuvudtaget. Alla vet ju nu hur det fungerar!
- ✓ *Ökat självförtroende* när det gäller att hantera IT
- ✓ Fler än de allra mest intresserade kan nu uppdatera vår FB-status, göra inlägg på vår blogg och kommunicera med våra låntagare.
- ✓ Kulturförvaltningen har i kommunen varit en föregångare inom användandet av sociala medier, något som synliggör vår verksamhet

Svårigheter/negativt

- ✓ Vi hade i början av projektet problem med att komma in på vissa sajter på nätet: ”Åtkomst nekad”... men detta löstes av kommunens IT-avdelning.
- ✓ Att sitta och surfa runt på olika bloggar, Facebook m fl sociala medier är något som kanske inte för alla känts helt ok att göra på arbetstid. En av projektets effekter är förhoppningsvis att allt fler börjar tänka att det går för sig och t o m är **nödvändigt** att känna till och vara aktiv på sociala medier för att både hänga med inom sitt yrke och kunna svara upp mot låntagarnas behov
- ✓ Visa svackor i motivationen under projekttidens gång. Vi har absolut inte hunnit med en sak i veckan, snarare en sak i månaden...men bättre att alla hänger med någorlunda än att de redan frälsta kommer i mål på rekordtid.
- ✓ Sociala medier-ningen har av flera upplevts som lite rörig. Det tar ett tag innan man förstår vad som är ens egen sida, vad som är skillnaden mellan att göra egna inlägg på bloggen eller kommentera andras inlägg.

Efter projekttidens slut

Som en fortsättning av projektet har Värnamo biblioteks interna blogg öppnats och övergått i en [biblioteksblogg för allmänheten](#). I personalen har åtta personer ansvar för bloggen en vecka i taget, och skriver själv eller uppmuntrar andra i personalen att skriva under just den veckan.

Vi har under några månader också haft en person anställd via Värnamo kommuns Ung Vuxen Jobb. Han har som en del av sin tjänst arbetat med att via frågeformulär på FB och blogg undersöka ungdomars önskemål angående biblioteksverksamhet inför Värnamo biblioteks framtida flytt till [Gummifabriken](#).

Vår Facebook-sida kan nu uppdateras av alla i personalen och vi länkar från den till bloggen.

Meningen är också att projektidén ska spridas i länet.

Om man ska driva ett sådant här projekt på sitt eget bibliotek

Det mesta man behöver för att komma igång finns ju redan på nätet, t ex ligger den nätbaserade kursen [Sociala medier](#) som vi använt kvar, fri att använda.

För övrigt har vi lärt oss att det viktigaste är:

- ✓ Någon/några som driver det hela
- ✓ Att så många som möjligt i personalen är med, så att hela personalgruppens kompetens höjs
- ✓ Chefens medverkan/signaler om att det här är viktigt för verksamheten
- ✓ Avsatt tid
- ✓ Att man sätter igång överhuvudtaget och inte försöker vänta in en utveckling inom det här området som bara går fortare och fortare

Referenser:

- Blogg för Värnamo bibliotek <http://varnamobibliotek.blogspot.com/>
Sociala medier-kursen <http://socialamedier.ning.com/>
23 things <http://sjlibrary23.blogspot.com/>
23 saker i Stockholm <http://23sakeristockholmslan.ning.com/>
Högsbo och Hisingens
Biblioteks blogg (Elin och Siska) <http://elinochsiska.blogspot.com>